BIOENERGIA

Eduskunta
Talousvaliokunta
tav@eduskunta.fi

Helsinki 2.9.2025

Asia: HE 67/2025 vp

Lausunto: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain 2 §:n ja liitteen muuttamisesta

Bioenergia ry kiittää lausuntopyynnöstä.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi lakia uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä, näin saattaen täytäntöön uusiutuvan energian direktiivin liitteeseen IX delegoidulla direktiivillä (EU) 2024/1405 tehdyt muutokset. Lain liitteen A ja B osaan lisättäisiin uusia raaka-aineita, joista tuotettaessa uusiutuvia polttoaineita ne katsotaan kuuluviksi eri polttoaineiden kategoriaan. Tällä on merkitystä verotuksen määräytymisessä.

Uusiutuvan energian direktiivin lähtökohtana on, että komissio voi lisätä liitteen IX A ja B osan raaka-aineiden luetteloon raaka-aineita, mutta ei saa poistaa raaka-aineita. Tämä on kannatettava periaate ja vähentää poliittisia riskejä yrityksille.

Kansallisessa toimeenpanossa on huomioitava, että tulisi säätää, että näiden muutosten takia ei Energiaviraston jo antamia päätöksiä tule muutettavaksi koskien toiminnanharjoittajien kestävyysjärjestelmiä tai ennakkopäätöksiä. Uuden delegoidun direktiivin johdosta kansallisessa toimeenpanossa jo tehtyjä raaka-aineluokituspäätöksiä ei siis tule muuttaa jälkikäteen.

Tarvitaan EU-tason yhtenäinen sitova ohjeistus
Uusiutuvan energian direktiivin Liite IX:n revision yhteydessä lisättiin raaka-aineluetteloon mm. "välikasvit" ja "vakavasti huonontuneella maalla kasvatettavat viljelykasvit" (jäljempänä Liite IX -viljelykasvit). Sekä "välikasvien" että "vakavasti huonontuneella maalla kasvatettavien

Bioenergia ry
Eteläranta 10, 00130 Helsinki
www.bioenergia.fi

viljelykasvien" määritelmät Liite IX:ssä ovat kuitenkin rajoittavia ja vaativat lisätäsmennystä. Tämä epäselvyys aiheuttaa epävarmuutta käytännön täytäntöönpanossa. On kuitenkin odotettavissa, että komissio antaa tarkentavaa ohjeistusta lisättävien raaka-aineiden määrittelyn ja sertifioinnin osalta täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2022/996 revision kautta.

Suomen olisi syytä muodostaa kanta, että yhtenäinen tulkinta tarvitaan, jotta määritelmistä ei muodostu sisämarkkinaesteitä ja uusien raaka-aineiden potentiaalia ei mielivaltaisesti rajoiteta.

Ohjeistuksen tulisi olla riittävän ylätasoinen, jotta sitä voidaan soveltaa kaikkialla. Lisäksi sen tulee olla sitova ja suoraan sovellettava kaikissa jäsenvaltioissa välittömästi asetuksen revision hyväksymisen jälkeen.

A-ja B-osan tulkinnan tulee perustua kansalliseen todellisuuteen
Kiinnitämme huomiota jakeluvelvoitelain A osan raaka-aineiden tulkintaan. Näiden osalta Suomessa tulkinnan tulisi perustua lyhyeen kasvukauteemme ja suureen peltoalaan, jota käytetään kasvukunnon ylläpitämiseen välikasveilla ja viherlannoituksilla; toimilla, joilla on positiivisia ympäristövaikutuksia.

A-kohdan alakohtien "t) ja u) sekä B osan alakohtien c), e) ja f) voivat olla osin päällekkäisiä jo nykyisin luokiteltujen raaka-aineiden kanssa. Esimerkiksi nurmikasveja voidaan käyttää kerääjäkasveina.

Vaikutusarviointi puutteellinen, raaka-ainestatus vaikuttaa tieliikennettä laajemmin
Esityksen kohdassa 4.2.2.ympäristövaikutuksista tehdyt arviot ovat Bioenergia ry:n näkemyksen mukaan osin puutteellisia. Arvioinnissa ei oteta huomioon, että liitteen A-osan raaka-ainestatuksella on vaikutusta lentoliikenteen ja meriliikenteen kestävän biopolttoaineen määritelmään ja sen saatavuuteen markkinoilla. Näin lisääntyvä A-osan raaka-aineiden saatavuus vaikuttaa tieliikennettä ja sitä koskevaa jakeluvelvoitetta laajemmalle edistäen ilmastopäästöjä vähentävän lentoliikenteen kestävien polttoaineiden (SAF) tarjontaa, kun katsotaan 2030-luvun alkuun.

Maankäytön muutosvaikutus Suomessa matala riski
Ympäristövaikutuskohdassa mainittu komission tilaaman konsultin selvityksen perusteella esitetty globaali maankäytön muutoksen riski ei näkemyksemme mukaan ole merkittävä. Esityksessä tuodaan kiitettävästi esille, että päinvastoin positiivisetkin ympäristövaikutukset ovat todennäköisiä. Suomessa biopolttoaineiden tuotannon viljelysmaalla ei voida katsoa aiheuttaneen suoraa tai välillistä maankäytön muutosta, koska maataloudessa edelleen käynnissä oleva rakennekehitys vapauttaa maata perinteisiltä viljelyskasveilta

On huomattava myös, että välikasvin määritelmän mukaisesti pelkkää välikasvia varten ei voida raivata uusia peltoja. Lisäksi Suomessa yli kymmenesosa peltopinta-alasta on kesannolla. Luonnonvarakeskuksen ennakkotilaston mukaan vuonna 2024 peltopinta-alaa oli 2,3 miljoonaa hehtaaria, josta kesantoala 246 000 hehtaaria.

BIOENERGIA

Pelloilla tuotettavan bioenergian määrää pystyttäisiin siis nostamaan todella paljon ilman että maankäytön muutokselle aiheutuisi mitään riskiä. Siten maankäytön muutoksen riskiä välikasveilla ei reaalisesti ole. Jos välikasvien viljely lisääntyisi jakeluvelvoitelain muutoksen myötä, niin sillä voisi olla nimenomaisesti positiivisia vaikutuksia viljelymaan hiilensidonnalle sekä luonnon monimuotoisuudelle.

Lisätiedot:
toimialapäällikkö Hannes Tuohiniitty
puh. 040 1948628 / hannes.tuohiniitty@bioenergia.fi